

Bilinçli Bir Nesil Yetiştirmek

Çocuk, Allah Teâlâ'nın büyük bir nimeti ve ihsânıdır. Her çocuk bir çiçektir. Çocuk masumdur, günahsızdır. Çocuk bir süs, bir zinettir. Çocuk bir hazine bir güzelliştir. Şâirin diliyle:

"Kim demiş ki çocuk küçük bir şeydir,

Belki de çocuk en büyük şeydir"(1)

Kur'an-ı Kerim'e baktığımız zaman görürüz ki; birçok Peygamber, Allah'tan çocuk nimetine sahip olabilmeyi istemiştir.

Meselâ Hz. Zekeriyya (a.s.) Allah Teâlâ'ya şöyle niyâz etmiştir:

وَإِنِّي خِفْتُ الْمَوَالِيَ مِنْ وَرَائِي وَكَانَتِ امْرَأَتِي عَاقِرًا فَهَبْ لِي مِنْ لَدُنْكَ وَلِيًّا

"(Rabbim!) Doğrusu ben, arkamdan işbaşına geçecek olan yakınlarımdan endişe ediyorum. Karımda kısırdır. Tarafından bir veli (oğul) ver."(2)

هُنَالِكَ دَعَا زَكَرِيَّا رَبَّهُ قَالَ رَبِّ هَبْ لِي مِنْ لَدُنْكَ ذُرِّيَّةً طَيِّبَةً إِنَّكَ سَمِيعُ الدُّعَاءِ

"Orada zekeriyya, Rabbine duâ etti: "Rabbim! Bana tarafından hayırlı bir nesil bağışla. Şüphesiz sen duâyı hakkıyla işitensin, dedi."(3)

"Hz. İbrahim Halilullah (a.s.)'da Allah'a şöyle yalvarmıştı:

رَبِّ هَبْ لِي مِنَ الصَّالِحِينَ

"Rabbim! Bana sâlihlerden olacak bir evlat ver, dedi."(4)

فَبَشِّرْنَاهُ بِغُلَامٍ حَلِيمٍ

"İşte o zaman biz O'nu (İbrahim'i) halîm (uslu) bir oğul (İsmail) ile müjdeledik."(5)

Ayrıca İbrahim (a.s.)'de kendisine çocuk ihsân eden Allah'a şöyle duâ etmiştir:

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي وَهَبَ لِي عَلَى الْكِبَرِ إِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ إِنَّ رَبِّي لَسَمِيعُ الدُّعَاءِ

"İhtiyar halimde bana İsmail'i ve İshak'ı lutfeden Allah'a hamdolsun! Şüphesiz Rabbim duâyı işitendir."(6)

رَبِّ اجْعَلْنِي مُقِيمَ الصَّلَاةِ وَمِنْ ذُرِّيَّتِي رَبَّنَا وَتَقَبَّلْ دُعَاءِ

"Ey Rabbim! Beni ve soyumdan gelecekleri, namazı devamlı kılanlardan eyle. Ey Rabbimiz! Duâmı kabûl et!"(7)

Anne ve babaya çocuk nimeti sadece Allah Teâlâ tarafından verilebilir. Allah Teâlâ, Kur'an-ı Kerim'de şöyle buyurmuştur:

ثُمَّ رَدَدْنَا لَكُمُ الْكُرَّةَ عَلَيْهِمْ وَأَمْدَدْنَاكُمْ بِأَمْوَالٍ وَبَنِينَ وَجَعَلْنَاكُمْ أَكْثَرَ نَفِيرًا

"...Servet ve oğullarla gücünüzü arttırdık; sayınızı daha da çoğalttık."(8)

لِلَّهِ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ يَهَبُ لِمَنْ يَشَاءُ إِنَّا لَهُ بِعَبِيدٍ

"Göklerin ve yerin mülkü Allah'ındır. Dilediğini yaratır; dilediğine kız çocukları, dilediğine de erkek çocukları bahşeder."(9)

أَوْ يُزَوِّجُهُمْ ذُكْرَانًا وَإِنَّا لَنَعْلَمُ مَا لَهُمْ عَقِيبٌ إِنَّهُ عَلِيمٌ قَدِيرٌ

"Yahut onlara, hem erkek hem de kız çocukları olmak üzere çift verir. Dilediğini de kısır kılar. O, herşeyi bilendir, her şeye gücü yetendir."(10)

Çocuklarımızdan Sorumluyuz!..

Müslüman bir anne ve baba, çocuklarının eğitimininden, terbiyesinden ve iyi bir şekilde yetiştirilmesinden sorumludur.

Peygamber Efendimiz (s.a.s.) hadisi şeriflerinde şöyle buyurmuştur:

"Hepiniz çobansınız ve mâiyetinizdeki sürüden mes'ulsünüz."(11)

"Hiçbir baba çocuğuna güzel terbiyeden daha üstün bir bağışta bulunmamıştır."(12)

Kişinin çocuğunu bir kerecik terbiye etmesi, onun için bir Sa miktarında yiyecek tasadduk etmesinden daha hayırlıdır."(kütübü sitte)

"Çocuğun ismini ve terbiyesini güzel yapmak, ana ve babanın çocuğuna karşı olan görevlerindedir."(13)

Allah Teâlâ Kur'an-ı Kerim'de şöyle buyuruyor:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا قُوا أَنْفُسَكُمْ وَأَهْلِيكُمْ نَارًا وَقُودُهَا النَّاسُ وَالْحِجَارَةُ عَلَيْهَا مَلَائِكَةٌ غِلَاظٌ شِدَادٌ لَا يَعْصُونَ اللَّهَ مَا أَمَرَهُمْ وَيَفْعَلُونَ مَا يُؤْمَرُونَ

"Ey inananlar! Kendinizi ve ailenizi, yakıtı insanlar ve taşlar olan ateşten koruyun..."(14)

Bu ilâhî emir gereğince her Müslüman, kendisini Cehennem ateşinden korumak için; Allah'ın emirlerini yerine getirip, yasaklarından korunacaktır.

Hız. Ömer (r.a.):

"Yâ Rasûlallah! Nefislerimizi vikâye ederiz (koruruz) fakat ailemizi nasıl koruyabiliriz?" demişti.

Allah Rasûlü (s.a.s.) Efendimiz şöyle buyurdu:

"Allah'ın sizi nehyettiği şeylerden onları nehyeder ve Allah'ın size emrettiği şeyleri onlara emrederseniz. Bu şekilde onları korumuş olursunuz."(15)

Yine Allah Rasûlü Efendimiz (s.a.s.) şöyle buyurmuştur:

"Çocuklarınıza ikram (ve ihsan) ediniz. Terbiyelerine çok dikkat ediniz. Onları güzel terbiye ediniz."(16)

"Çünkü onlar, Allah'ın size hediyesidir."(17)

"Yedi yaşındaki çocuklarınıza namazı emrediniz. On yaşına bastıkları halde kılmak istemezlerse onları cezalandırınız. Kız ve erkek çocukların yataklarını ayırınız."(18)

Çocuklarınızı şu üç güzel haslet üzere yetiştiriniz:

Peygamber sevgisi, O'nun Ehl-i Beyti'nin sevgisi ve Kur'an-ı Kerim (okuma) sevgisi."(19)

"Allahtan korkunuz ve adaletli olunuz."(20)

Çocuklarını iyi yetiştiren kimselerin öldükten sonra da sevap defteri kapanmaz. Peygamber Efendimiz (s.a.s.) bir hadis-i şeriflerinde şöyle buyurmuştur:

"Kişinin (öldükten sonra) geride bıraktıklarının en hayırlısı şu üç şeydir: "Kendisine dua eden salih bir evlad, ecri kendisine ulaşan bir sadaka-i cariye, kendinden sonra amel edilen bir ilim."(21)

Unutmayalım ki, Kur'an-ı Kerim bizleri şöyle uyarmaktadır:

وَاعْلَمُوا أَنَّمَا أَمْوَالُكُمْ وَأَوْلَادُكُمْ فِتْنَةٌ وَأَنَّ اللَّهَ عِنْدَهُ أَجْرٌ عَظِيمٌ

"Biliniz ki, mallarınız ve çocuklarınız imtihan sebebidir ve büyük mükafât Allah'ın katındadır."(22)

Büyük mükafatı kazana bilmenin yolu çocukları güzel terbiye etmektir.

Terbiye; kelime manası olarak; gelişmek, çoğalmak veya büyümek ya da; bir şeyi islah etmek manasına gelen kelimedenden türemiştir.

İslami açıdan tarifi ise şöyle yapılabilir;

Müslüman bir çocuğu dünya hayatına ve ahiret hayatına kamil bir şekilde hazırlayan, insanın sıhhat yönünü,akli yönünü, içtimai yönünü ve diğer yönlerini bütün halinde gelişme dönemlerinde özellikle Kur'an Sünnet ışığında bir kültür kazandırmaya denir.

Terbiye iki yönüyle önem taşımaktadır.

1)Terbiye bir amel ve ibadettir.

2)Terbiye islami öğrenim ve eğitim metodudur.

-Birinci yönüyle; fitratın çalışması ve yönlendirilmesi sağlanır. Hadisi şerifte;

"Her doğan çocuk islam fitratı üzerine doğar, sonra onu anası, babası ya yahudileştirir ya da hristiyanlaştırır ya da mecusileştirir.

-Terbiye insanın salih, efendi, dürüst,olgun dinine bağlı,ahlaklı,temiz yetişmesinin bir göstergesidir.

-Terbiye sayesinde insan dini sorumluluğunu yerine getirir. Hadisi Şerifte;

"Hepiniz çobansınız, hepiniz emriniz altındakinden mesûlsünüz."

-İnsan terbiye sayesinde çocuklarına ve ailesine kazandırdığı fayda neticesinde mükafat kazanır.

Hadisi şerifte;

"Kim ki, üç kız yetiştirir veya üç kız kardeş yetiştirir ya da iki kız veya iki kız kardeş edepleriyle yetiştirir de ihsan ederek onları evlendirirse ona cennet vardır."

-Terbiye sayesinde farz olan ilim öğrenme görevi de yerine getirilir. Hadisi şerifte;

"İlim öğrenmek kadın erkek herkese farzdır.

-İkinci yönüyle terbiyenin faydaları şunlardır;

-İslam toplumlarındaki çeşitli yanlışları araştırıp onların önüne geçmeği amaç eder.

-İçki, uyuşturucu kullanımını, zınayı, adam öldürmeye teşebbüs etmeği, ana babaya itaatsızlığı önlemeyi dedi kodu yapmayı vb. gibi topluma ait yanlışları araştırıp önlemeğe çalışır.

-Değişik ülkelerin eğitim sistemleri araştırılarak faydalı yönler üzerinde istifade etmek için çalışmalar yapılır, çözümler aranır. Her halükarda insanların aklına, gönlüne, kalbine, ruhuna ve fikirlerine hitap edilir.

-Karşılaştırmalı terbiye derslerinin araştırılıp uygunluğuna ve ortamına göre tatbiki sağlanır. Böylece modern gelişen dünya nimetlerinden faydalanılmış olunur.

Çocuklara Sevgi ve Şefkat

Çocuklara iyi davranmak, onları sevmek, onlara karşı şefkat ve merhamet göstermek İslâm Dini'nin emirlerindedir.

Peygamber Efendimiz (s.a.s.), çocukları çok severdi. Her gördüğü yerde çocuklarla ilgilenir, onları okşardı. Bilhassa yetim çocuklara karşı müstesnâ bir ilgi gösterirdi. Ashabına da bu konularda tavsiyelerde bulunurdu.

Sahabe-i Kirâm'dan Ebû Hureyre (r.a.) anlatıyor:

Bir gün Rasûl-i Ekrem (s.a.s.), torunu Hz. Hasan (r.a.)'ı öpüyordu. O sırada yanında bulunan Akra bin Hâbis:

- Benim on çocuğum var. Fakat onlardan hiçbirini öpmedim, dedi.

Peygamber Efendimiz, (evlat şefkatinden yoksun olan bu adama baktı ve):

"Merhamet etmeyene merhamet olunmaz." Buyurdu.(31)

Hız. Aîşe (r.anha) vâlidemizin anlattığına göre; bir defasında bedevîlerden bir grup insan, Rasûlullah'ın huzuruna gelmişlerdi. Bir münâsebetle: "Sizler çocuklarınızı öper misiniz?" dediler. "Evet" cevabını alınca, takındıkları olumsuz tavır üzerine Peygamber Efendimiz (s.a.s.) şöyle buyurdu:

"Eğer Allah Teâlâ sizin gönüllerinizden rahmeti ve şefkati çekip almışsa ben ne yapabilirim?... (sizin gönüllerinize şefkat ve merhamet koyabilir miyim?)"(32)

Üsâme bin Zeyd (r.a.) şöyle der:

Hız. Peygamber (s.a.s.) beni bir dizine, Hız. Hasan (r.a.)'ı da diğer dizine oturtur, sonra bizlere sarılıp:

"Allah'ım! Ben bunlara merhamet ediyorum, sen de onlara merhamet eyle" derdi.(33)

Kız-Erkek Ayırımı Yapmamak

Hız. Âîşe (r.anha) vâlidemiz şöyle anlatır:

Berberinde iki kız çocuğu bulunan bir kadın yanıma gelip, bir sadaka istedi. Ben araştırdım ve bir hurmadan başka birşey bulamadım. O hurmayı verdim. Kadın hurmayı ikiye bölüp her

birisine birer parça verdi, sonra da gitti. Rasûlullah (s.a.s.) gelince durumu kendisine arz ettim. Buyurdu ki:

"Kim ki kendisine kız çocuk verilirse ve o da onlara ihsanda bulunursa; onlar kendisine ateşten hicap (perde) olurlar."(34)

Allah Rasûlü (s.a.s.) Efendimiz, kız çocuklarının hor görülmesini ve çocuklar arasında kız-erkek ayırımı yapılmasını şiddetle yasaklamıştır. Kız çocuklarını hor ve hakir görmek, çocuklar arasında ayırım yapmak uygun bir hareket değildir. Bu hareket bir "Cahiliyye Çağı" âdetidir. Cahiliyye çağında bazı kimseler kız çocuğuna sahip olmayı bir ayıp sayarlardı. Kur'an-ı Kerim'de bunun doğru olmadığı şöyle belirtiliyor:

وَإِذَا بُشِّرَ أَحَدُهُم بِالْأُنثَىٰ ظَلَّ وَجْهُهُ مُسْوَدًّا وَهُوَ كَظِيمٌ

"Onlardan birine kızı(olduğu) müjdelendiği zaman öfkelenmiş olarak yüzü kapkara kesilir."(35)

يَتَوَارَىٰ مِنَ الْقَوْمِ مِنْ سُوءِ مَا بُشِّرَ بِهِ أَيُمْسِكُهُ عَلَىٰ هُونٍ أَمْ يَدُسُّهُ فِي التُّرَابِ أَلَا سَاءَ مَا يَحْكُمُونَ

"Kendisine verilen müjdenin kötülüğünden dolayı kavminden gizlenir. Onu, aşağılık duygusu içinde yanında mı tutsun, yoksa toprağa mı gömsün! Bakın ki, hüküm ne kadar kötüdür."(36)

Maalesef zamanımızda tekrar cahiliyye âdetlerine dönen ve kız çocuklarını hakir gören bazı cahil kimseler vardır. Hatta erkek çocuğu olmadı diye hanımını döven ve boşayan kimseler dahi mevcuttur. Bu gibi hareketler hiç de doğru değildir. Çocuğu veren ve hangisinin anne-baba hakkında hayırlı olduğunu bilen Allah Teâlâ'dır. Allah'ın verdiğini güzel karşılamak ve o emaneti gereği gibi korumak da bizim görevimizdir. Bir çocuk sahibi olmak için büyük servet ve para harcaıyıp da çocuk nimetini elde edemeyen aileler bizim için bir ders değil midir? Hem Allah Teâlâ evlat konusunda yegâne ve tek tasarruf sahibidir. Çocukları o ihsân eder. O isterse hiç evlat nasip etmez. Dünyanın bir imtihan yeri olduğunu hiçbir zaman hatırımızdan çıkarmamalıyız.

DİPNOTLAR

1- Abdulhak Hamid.

2- Meryem: 5.

3- Âli-İmrân: 38.

4- Saffât: 100.

5- Saffât: 101.

6- İbrâhim: 39.

7- İbrâhim : 40.

8- İsrâ: 6.

9- Şûrâ: 49.

10- Şûrâ: 50.

11- Riyâzü's-Salihîn, c. 2, sh. 73, Hadis No: 656.

12-Tirmizî, Sünen, c. 3, Hadis no: 2018.

13- el-Fethu'l-Kebîr, c. 2, sh: 74

14- Tahrîm: 6.

15- Hakk Dini Kur'an Dili, c; 6 sh: 5112.

16-Seçme Hadisler, sh: 29, Diyanet Yayınları.

17- A.g.e. sh: 30.

18- Riyâzü's-Salihîn. c.1, Hadis No: 229.

19- Kenzü'l-İrfan- 1001 Hadis, sh:179.

20- Keşfü'l-Hafâ, c. 1, Hadis No: 84

21- Ö. Nasuhi Bilmen, Hikmet Gonceleri (500 Hadis) Hadis No: 67, Bilmen Yayınevi,

22- Enfâl: 28.

31- Seçme Hadisler, Sh: 167

32- Seçme Hadisler, Sh: 167

33- Buhârî

34- Buhari ve Müslim.

35- Nahl: 58.

36- Nahl: 59.